

21.5.2001

1329 ja 2790/4/00

Ratkaisija: Oikeusasiamies Lauri Lehtimaja

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Riitta Länsisyrjä

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN KÄSITTELYAIKAA YM. KOSKEVA PÄÄTÖS

1 KANTELU

I KANTELUKIRJOITUS

Dnro 1329/4/00

A arvostelee X Oy:n puolesta eduskunnan oikeusasiamiehelle 26.5.2000 osoittamassaan kantelukirjoituksessa yhtiön 30.6.1999 tekemän täytäntöönpanon kieltämistä koskeneen valituksen käsittelyn viipymistä korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

II KANTELUKIRJOITUS

Dnro 2790/4/00

A arvostelee eduskunnan oikeusasiamiehelle 7.12.2000 osoittamassaan toisessa kantelukirjoituksessa korkeimman hallinto-oikeuden 20.9.2000 ja 23.11.2000 täytäntöönpanon kieltämistä koskeviin valituksiin antamien päätösten perusteluja. Kantelijan käsityksen mukaan korkein hallinto-oikeus ei ole perustellut päätöksiään.

2 SELVITYS

Viipymistä koskevan kantelun osalta on korkeimmassa hallinto-oikeudessa asian esittelijänä toiminut vanhempi hallintosihteeri B antanut tänne selvityksensä 11.9.2000 ja 9.11.2000. Korkeimman hallinto-oikeuden kansliapäällikkö on puolestaan antanut asiassa selvityksen ja lausunnon 15.2.2001.

A on antanut vastineensa B:n antamien selvitysten johdosta.

Vastine on toimitettu B:lle erikseen tiedoksi.

3 RATKAISU

3.1 Tapahtumat

Turun ja Porin lääninoikeus hylkäsi 23.6.1999 antamallaan päätöksellä X Oy:n hakemuksen Varsinais-Suomen Liiton maakuntahallituksen 12.4.1999 tekemän, kehittämishankkeen rahoitusta koskevan päätöksen täytäntöönpanon kieltämisestä. X Oy valitti päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitus tuli siellä vireille 30.6.1999. Asian esittelijäksi määrätty vanhempi hallintosihteeri B esitteli asian korkeimman hallinto-oikeuden istunnossa 19.9.2000. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi 20.9.2000 antamallaan päätöksellä X Oy:n valituksen. Valitusasian käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa kesti siten lähes 15 kuukautta.

Päätöksen perusteluissa korkein hallinto-oikeus lausui:

Kuntalain 98 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon. Lääninoikeus on edellä mainitun lainkohdan nojalla voinut hylätä X Oy:n täytäntöönpanon kieltämistä koskevan hakemuksen. Korkein hallinto-oikeus näin ollen hylkää X Oy:n valituksen.

A valitti sittemmin myös Turun hallinto-oikeuden 5.10.2000 antamasta välipäätöksestä, jolla hänen hakemuksensa Varsinais-Suomen Liiton maakuntahallituksen 28.8.2000 tekemän päätöksen täytäntöönpanon kieltämisestä oli hylätty. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi 23.11.2000 antamallaan päätöksellä A:n valituksen ja perusteli tämänkin päätöksen vastaavalla tavalla kuin edellä on kerrottu 20.9.2000 annetun päätöksen osalta.

3.2

Oikeudellinen arviointi

3.2.1

Oikeusohjeet

Suomen perustuslain 21 §:n (entisen hallitusmuodon 16 §:n) mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Perustuslaissa on erikseen säädetty, että mm. oikeus saada perusteltu päätös samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeet turvataan lailla.

Kuntalain 98 §:ssä säädetään päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta. Lainkohdan mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon. - Kunnallisvalitusasioissa sovelletaan muuten, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään (kuntalain 100 §).

Hallintolainkäyttölain 53 §:n mukaan päätös on perusteltava. Perusteluista on ilmevä, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun ja millä oikeudellisella perusteella siihen on päädytty. Päätöksen sisällöstä on tarkempia säännöksiä lain 54 §:ssä.

Korkeimman hallinto-oikeuden työjärjestyksen 8 §:ssä (86/1979) säädetään, että lainkäyttöasiat esitellään yleensä niiden saapumisjärjestyksessä. Ennen muita on kuitenkin esiteltävä laissa tai asetuksessa kiireellisiksi säädetyt tai muutoin kiireellisiksi määrätyt asiat. Täytäntöönpanon kieltoa tai keskeyttämistä koskevien asioiden kiireellisyydestä ei ole nimenomaisia määräyksiä laissa tai korkeimman hallinto-oikeuden työjärjestyksessä eikä näiden asioiden käsittelyjärjestyksestä ole muutoinkaan annettu ohjeita.

3.2.2

Kannanotto

3.2.2.1

Valituksen käsittelyaika

Täytäntöönpanon kieltoa tai keskeyttämistä koskevan asian kiireellisestä käsittelemisestä ei ole erikseen säädetty. Käytännössä riippuu korkeimman hallinto-oikeuden esittelijästä, milloin hän päättää tuoda täytäntöönpanon kieltoa koskevan asian esittelyyn.

Kantelun kohteena olevan asian käsittely kesti lähes 15 kuukautta. Syyksi viipymiselle B esitti ensinnäkin arvionsa valituksen huonoista menestymismahdollisuuksista. Samanlaisessa ja samaan hankkeeseen liittyneessä asiassa korkein hallinto-oikeus oli jo aikaisemmin hylännyt X Oy:n valituksen täytäntöönpanon kieltämistä koskeneesta lääninoikeuden päätöksestä.

B katsoi, ettei asian esittelyllä tämän vuoksi ollut erityistä kiirettä ja että täytäntöönpanon kieltämistä koskeva valitus oli tarkoituksenmukaista käsitellä muiden samaan asiakokonaisuuteen kuuluvien, hänen käsiteltävänään olleiden valitusten yhteydessä. B vetosi myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa noudatettuun käytäntöön ja muihin työkiireisiinsä.

Tämän johdosta totean seuraavan.

Mielestäni valituksen käsittelyn kytkeminen samaan asiakokonaisuuteen liittyvien muiden valitusten tai itse pääasiaa koskevan mahdollisen myöhemmän valituksen ratkaisemiseen ei ole tässä tapauksessa ollut täytäntöönpanon kiellon edellytysten arvioimiseksi tarpeellista. Itse pääasia ei välttämättä missään vaiheessa olisi edes tullut vireille korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Näin ollen B:n menettelyä ei mielestäni voitu perustella hänen esittämillään prosessitaloudellisilla näkökohdilla.

Saatuaan valitusasian valmisteltavakseen B on kuitenkin itse arvioinut, että asiassa puuttuivat täytäntöönpanon kieltämisen edellytykset. Korkein hallinto-oikeus on myöhemmin päätenyt samalle kannalle hylätessään valituksen. Näin ollen A:lle ei ole aiheutunut viivästyksestä oikeuden menetyksiä. Katson kuitenkin oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin kuuluvan, että täytäntöönpanon kieltoa

koskeva valitus yleensä käsitellään kiireellisenä ja että siihen annetaan päätös niin pian kuin tällainen valitus on tuomioistuimessa kypsä ratkaistavaksi.

B:n työtilanteestaan esittämä selvitys huomioon ottaen tyydyn tässä tapauksessa saattamaan hänen tietoonsa vastaisen varalle käsitykseni täytäntöönpanon kieltoa koskevien valitusten kiireellisyydestä.

3.2.2.2

Päätösten perustelut

Korkein hallinto-oikeus on perustellut kantelussa tarkoitetut, täytäntöönpanon kieltoa koskevat päätöksensä viittaamalla kuntalain 98 §:n säännökseen sekä toteamalla, että lääninoikeus on edellä mainitun lainkohdan nojalla voinut hylätä X Oy:n täytäntöönpanon kieltämistä koskevat hakemukset.

Täytäntöönpanon kieltoa koskevassa asiassa annettua ratkaisua on pidetty välipäätöksen luonteisena eikä sellaista ole oikeuskäytännössä yleensä perusteltu kovin laajasti. Tässä tapauksessa valituskirjelmässä on esitetty lähinnä pääasiaratkaisun lainvastaisuutta koskevia väitteitä sen sijaan, että olisi tuotu esiin täytäntöönpanon kieltämistä tukevia uusia näkökohtia.

Asiassa ei ole mielestäni ilmennyt aihetta epäillä, että korkein hallinto-oikeus olisi tarpeellisten perustelujen laajuutta arvioidessaan ylittänyt sille lain mukaan kuuluvan harkintavallan tai käyttänyt sitä väärin taikka muutoinkaan menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä.

3.2.3

Toimenpide

Kohdasta 3.2.2.1 ilmenevässä tarkoituksessa lähetän B:lle jäljennöksen tästä päätöksestä. Lähetän päätökseni tiedoksi myös korkeimman hallinto-oikeuden presidentille ja kansliapäällikölle.